

امنیت غیر کشتاری

و
دولت

جلد اول

www.ketab.ir

www.ketab.ir

دبیر مجموعه: مژگان دستوری

هرگونه اقتباس و استفاده از این اثر مشروط به اجازه کتبی از ناشر است.

حق چاپ محفوظ و مخصوص انتشارات منشور صلح است.

تلفن: ۰۹۱۲۴۹۸۴۵۰۷-۸۶۰۷۰۳۸۰

دفتر نشر: تهران، خ کریم‌خان زند، خ ایرانشهر، ساختمان کسری، پ ۱۹۷، طبقه چهارم جنوبی
فروشگاه: تهران، خ انقلاب، رویروی درب اصلی دانشگاه تهران، پاساژ فروزنده، طبقه همکف،

واحد ۳۱۷

تلفن: ۶۶۴۶۶۰۰۱ - sociologybookstore تلگرام، andishe_ehsan اینستاگرام

عنوان و نام پدیدآور	امنیت غیرکشتاری و دولت: مجموعه مقالات / نویسنده: صحیح: ویراستار: ژوام ایوانس پیم، استیون مایکل یانگر، چایوات ساتها-آناند؛ مترجم: پروانه شاهین نژاد، فرشته کندی داینی؛ [تهیه کننده] مؤسسه پژوهشی - انتشاراتی منشور فرهنگ صلح.
مشخصات نشر	تهران: منشور صلح، ۱۳۹۰ -
مشخصات ظاهری	ج ۲
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۶۸۰۱-۱۳-۳: ۹۷۸-۶۲۲-۶۸۰۱-۱۳-۳
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	فهرست نویسی بر اساس جلد دوم، ۱۳۹۹.
یادداشت	عنوان اصلی: Nonkilling security & the state, c. ۲۰۱۳
یادداشت	کتاب حاضر نخستین بار با عنوان «فرهنگ صلح و دولت‌ها: راهی به سوی امنیت غیرکشتاری (مجموعه مقالات)» توسط همین انتشارات به صورت تکجلدی منتشر شده است.
عنوان دیگر	فرهنگ صلح و دولت‌ها: راهی به سوی امنیت غیرکشتاری (مجموعه مقالات).
موضوع	امنیت بین‌المللی - جنبه‌های اخلاقی / Security, International - Moral and ethical aspects
موضوع	روابط بین‌المللی - جنبه‌های اخلاقی / International relations - Moral and ethical aspects
موضوع	امنیت ملی - جنبه‌های اخلاقی / National security - Moral and ethical aspects
شناسه افزوده	پیم، جوم اونز، ویراستار / Pim, Joám Evans
شناسه افزوده	یانگر، استیون مایکل، ۱۹۵۱ - م. ویراستار / Younger, Stephen Michael
شناسه افزوده	ساتها-آناند، چایوات، ۱۹۵۵ - م. ویراستار / Chaiwat Satha-Anand
شناسه افزوده	کندی داینی، فرشته، ۱۳۶۱ - م. مترجم
شناسه افزوده	مؤسسه پژوهشی انتشاراتی منشور فرهنگ صلح
رده بندی کنگره	U۸۸۱۰۵
رده بندی دیربی	۳۵۸-۳
شماره کتابشناسی ملی	۷۳۷۱۰۱۲

www.ketab.ir

انتشارات منشور صلح

عنوان کتاب: امنیت غیرکشتاری و دولت (مجموعه مقالات) (جلد اول)
 ویراستار: ژوام ایوانس پیم
 ترجمه: پروانه شاهین نژاد و فرشته کندی داینی
 تهیه شده در مؤسسه پژوهشی - انتشاراتی منشور فرهنگ صلح
 ناشر: منشور صلح
 ناشر همکار: اندیشه احسان
 نوبت چاپ: اول ۱۴۰۰
 مشخصات ظاهری: رقعی، ۴۰۰ صفحه
 تیراژ: ۵۰۰
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۸۰۱-۱۳-۳
 قیمت: ۱۰۰۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۷	سخن ناشر.....
۱۹	پیشگفتار.....
	مقدمه:
۲۳	آموزش سیاست غیرکشتاری به دولت ها.....
	فصل ۱:
۵۷	تغییر الگوی قدرت.....
	فصل ۲:
۱۱۱	جامعه غیرکشتاری، روایتی هدایت گر.....
	فصل ۳:
۱۴۱	زندگی بخشیدن.....
	فصل ۴:
۲۲۱	غیرنظامی سازی و کشور های بدون ارتش.....

سخن ناشر

مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فِيمَكْتُ فِي الْأَرْضِ.

(آیه ۷ سوره مبارکه رعد)

جنگ‌ها یک‌شبه برپا نمی‌شوند، اگرچه اولین شلیک جنگ در یک لحظه اتفاق می‌افتد. زمانی به‌وسعت تاریخ نیاز است تا جنگی برپا شود و به‌دنبال آن کشتار عظیمی از انسان‌ها و نابودی سرمایه‌های اقتصادی، اجتماعی و مهم‌تر از همه، سرمایه‌های روانی و عاطفی به‌وقوع بپیوندد و کوله‌باری از نفرت و خشونت را در خاطرهٔ جمعی و حافظهٔ تاریخی انسان‌ها مانند زخمی عمیق و عفونی ماندگار سازد. آنچه به تداوم این زخم و احساس نفرت بیشتر دامن می‌زند، روایت و ثبت این وقایع خشونت‌آمیز و خونبار به‌مثابهٔ تاریخ هویت انسانی است. عموماً آنچه به‌عنوان تاریخ می‌شناسیم، داستان رقابت میان جوامع و روی کار آمدن و سقوط امپراتوری‌ها است؛ به‌قول مک‌نیل یکی از کلان‌مورخان، تاریخ داستان فروبلعیدن جوامع ضعیف‌تر توسط

جوامع قوی‌تر است. آیا به‌واقع نزاع و رقابت تنها فعالیت انسان‌ها در طول تاریخ بوده‌است؟ تاریخی که ما به‌عنوان سابقه هویتی خود در دست داریم چه‌بخشی از کل فعالیت‌های انسانی ما بوده‌است؟

بررسی دقیق‌تر گزارش‌های تاریخی تصویری کامل‌تر از فعالیت‌های انسان را آشکار می‌سازد. در میان بی‌شمار رویدادهای انسانی، ادبی، فرهنگی و هنری و نیز در میان انبوهی از آداب و سنن دوستانه و صلح‌آمیز زندگی اجتماعی، جنگ‌ها و فتوحات با سوگیری ناآگاهانه برجسته و روایت شده‌اند؛ در یک تحلیل می‌توان گفت تاریخ، روایت دغدغه‌های فرمانروایان و حاکمان است و در برابر داستان زندگی توده مردم که در پی معاش، کار و تولید هستند، خاموش است. به‌قول الیزه بولدینگ، تصویر روزمره زندگی انسانی عصری گم‌شده در آگاهی اجتماعی ماهیت تجربه انسان در طول تاریخ است - تصویری از زمینه‌های مشترک زندگی روزانه - که موجب پایداری وجود انسان است. قسمت اعظم فعالیت انسان در زمینه پرورش و تغذیه خانواده، سازمان‌دهی کار تولید، حل مشکلات و برآورده کردن نیازهای انسان است و در جشن‌ها و مراسم، تجلیل از خلاقیت انسان به شعر، آواز، رقص و هنر آمیخته می‌شود و این حقیقتی است که به‌ندرت در کتاب‌های تاریخ عنوان می‌شود.

گزارش سوگیرانه تاریخ در برجسته کردن نقش و اهمیت جنگ‌ها، به‌عنوان سندی از ماهیت زندگی انسانی با متأثر کردن درک و حس انسان از هویت خود، سرنوشت فردی و جمعی وی را در پیش‌زمینه‌ای خشونت‌زده به تصویر می‌کشد. این روایت‌ها قادرند ضربه‌های مکرر و شکستنده‌ای را که سال‌ها

پیش از این برپیکره تاریخی یک جامعه فرسود آمده‌اند، در تجربیات زندگی روزمره انسان‌ها در زمان‌های بعد، استمرار بخشند و باز تولید کنند؛ و نفرت و خشونت و تعصبات را همچون انبار باروتی در انتظار جرقه جنگ‌های خانمان‌برانداز نسل پس از نسل انباشته کنند. خوی تهاجمی و خشونت‌آمیز انسان‌ها، به‌ویژه در جوامع مدنی امروز حاصل همین جنگ‌هایی است که انسان‌ها در طول تاریخ ناگزیر از تجربه آن بوده‌اند. اینک، این انسان تاریخی با جنگ و تهاجم سازگاری یافته و این سازگاری پیامدهای متعددی بر تعاملات زندگی روزمره وی داشته‌است. مهم‌ترین پیامد این سازگاری، آثاری است که به‌صورت خشونت و تهاجم در لایه‌های زبان و فرهنگ جوامع شناور است و به‌طور آشکار یا پنهان بر بخش‌های اجتماعی، اقتصادی و مهم‌تر از همه سیاست‌های کلان یک جامعه تأثیر مخرب برجای می‌گذارد و روابط درون فردی، تعاملات اجتماعی و حتی بین‌المللی و بین‌فراتر، روابط انسان با طبیعت را ناامن می‌کند.

در زنجیره طولانی خشونت، سلسله روابط علی، بسته‌به قدرتی که دارند، به‌صورت پیچیده و گردشی به طرد، حذف و در اوج خود به کشتار منتهی می‌شوند. در این چرخه، ممکن است برخی نسبت به دیگران بیشتر مسئول (نه مقصر) باشند. وقتی خشونتی اتفاق می‌افتد، درنگ‌گاه اول، قاتل و قربانی به‌چشم می‌خورند؛ اما بدون شک قاتلی که عامل نابودی حیات ارزشمند انسانی دیگر بوده‌است، مهم‌ترین و اولین عامل خشونت نیست، بلکه خود یکی از قربانیان این چرخه است که پیش از قربانی به‌دام افتاده

است. با این حال، طناب اعدام برگردن او می افتد و سایر حلقه های مسئول، بدون توجه رهامی شوند. چرخه خشونت پدیده ای است که توسط ذهن انسان ها در بستر فرهنگ برنامه ریزی می شود تا با استفاده از ابزارها و راهکارهای قدرتی که فرهنگ، نظام رسمی و غیررسمی اجتماعی در اختیار افراد قرار می دهد با حیات فرهنگی و اجتماعی خود و مسائل آن کنار بیایند. این چرخه از همان سال های اولیه زندگی با جامعه پذیری کودک وارد ذهن و تجربه زندگی کودک می شود و در بزرگسالی، با نگرش ها، رفتارها، عملکردها، تصمیمات و سیاست گذاری های کلان وی در مسندهای گوناگون نظام های خود و کلان حیات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی، نظم جامعه را سامان می دهد. به بیان ساده تر، بچه ها فرهنگ خشونت را که در زندگی روزمره خود در بازی ها به اسم برنده شدن به هر قیمتی (حتی زیر پا گذاردن قانون یا شکستن حرمت هم کلاسی) می آموزند، امتحان آن را در صحنه های مختلف زندگی واقعی پس می دهند و آن را روال بدیهی و عادی زندگی می پندارند. امروزه به وضوح و وفور میان مردم، اعم از زن و مرد، نوعی از نظام ارزشی و جهان بینی را می بینیم که در آن بدون توجه و احساس مسئولیت، برای حیات خود به سلطه، برتری جویی، اقتدارگرایی، رقابت، استثمار، مصرف گرایی و لذت جویی متوسل می شوند. چنین نظام ارزشی با نفوذ در ابعاد مختلف زندگی و روابط انسانی در ابعاد شخصی، خانوادگی، محلی، ملی، بین المللی و زیست محیطی تأثیری جبران ناپذیر از خود بر جای می گذارد.